BM2000625

Raadsvergadering
4 maart 2020

Agendanummer

Onderwerp
Consultatie Contourennotitie RES West-Brabant

Steenbergen; 11 februari 2020

Aan de raad,

1. Inleiding

In het Klimaatakkoord is opgenomen dat er regio's gevormd dienen te worden waarbinnen een Regionale Energiestrategie (RES) wordt opgesteld. Nederland is opgedeeld in dertig energieregio's. De gemeente Steenbergen werkt samen met onder meer vijftien andere gemeenten aan een RES voor de regio West-Brabant.

Eerder hebben wij u geïnformeerd over de door de colleges van burgemeester en wethouders, de waterschappen, de provincie Noord-Brabant en netbeheerder Enexis vastgestelde startnotitie (BM1900115) en het Plan van Aanpak (BM1902593). Ook hebben we u tussentijds geïnformeerd over de voortgang (BM1905637) en was u in de gelegenheid om regionale bijeenkomsten over de RES te bezoeken.

Bijgaand treft u de Contourennotitie RES West-Brabant met de bijbehorende oplegnotitie (zie bijlagen 1 en 2). De Contourennotitie RES West-Brabant is een eerste uitwerking van de RES. Hierin staan de hoofdlijnen en bestuurlijke keuzes beschreven die de regio nader wil uitwerken in de concept-RES. Via een consultatieronde heeft u nu de gelegenheid om te reageren op de Contourennotitie RES West-Brabant en uw vragen, aanvullingen en eventuele wijzigingsvoorstellen mee te geven.

In bijlage 3 vindt u de lijst met een samenvatting van de belangrijkste keuzen per thema met bijbehorend paginanummer in de Contourennotitie RES West-Brabant. De bijdrage van iedere gemeenten aan de RES vindt u in bijlage 4.

2. Achtergrond

De Regionale Energiestrategie (RES) is een instrument om te komen tot een regionaal afgestemde bijdrage aan de nationale klimaatdoelen. Het gaat om de 1) de duurzame opwekking van elektriciteit, 2) de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en 3) de daarvoor benodigde opslagcapaciteit en infrastructuur. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050. De focus van de RES ligt op de opgaven van de landelijke klimaattafels Gebouwde Omgeving en Elektriciteit.

Ter inzage ligt:

In het Klimaatakkoord is opgenomen dat iedere regio uiterlijk 1 juni 2020 een concept-RES dient op te leveren. Binnen de regio West-Brabant werken de volgende partijen gezamenlijk aan de RES: de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, Zundert, de provincie Noord-Brabant, het waterschap Brabantse Delta, het waterschap Rivierenland en netbeheerder Enexis.

Tussen 1 juni 2020 en 1 oktober 2020 analyseert het Planbureau voor de Leefomgeving alle dertig concept-RES'en en voorziet de regio's van een terugkoppeling. Afhankelijk van de inhoud van deze terugkoppeling dient de concept-RES aangepast te worden. Uiterlijk 1 maart 2021 dienen alle regio's de definitieve RES, ook wel de RES 1.0 genoemd, aan het Rijk aan te bieden. De RES moet vervolgens minimaal eens in de twee jaar herzien worden.

3. Overwegingen

Opgave regio West-Brabant hernieuwbare elektriciteit
De landelijke doelstelling is om in 2030 tenminste 35 Terrawattuur (TWh) hernieuwbare elektriciteit op land gerealiseerd te hebben (zie figuur 1). Dit is gebaseerd op de landelijke CO_2-reductiedoelstelling van minimaal 49% in 2030.

Het doel van de regio West-Brabant is om in 2030 2,0 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken met behulp van grootschalige wind- en zonne-energie. Daarnaast heeft de regio als ambitie om in 2030 nog eens 0,2 TWh op te wekken met innovatieve technieken. De regio West-Brabant draagt dan meer bij aan de landelijke doelstelling dan op basis van het elektriciteitsverbruik van de regio (namelijk 1,8 TWh) verwacht mag worden.

Uit ervaring is gebleken dat er tijdens het planningsproces projecten kunnen afvallen. Dat is de reden waarom de regio West-Brabant inzet op het realiseren van 2,3 TWh aan grootschalige wind- en zonprojecten, wat dus een 'overprogrammering' betekent van 0,3 TWh. In de regio is op dit moment al voor 1,3 TWh aan gerealiseerde projecten en 'harde plannen'. De komende jaren dient er in de regio dus nog 1,0 TWh extra gerealiseerd te worden. Dit is de regio van plan door de realisatie van:

Zon op dak	0,5 TWh
Zon op veld	0,3 TWh
Windenergie	0,2 TWh

Opgave gemeente Steenbergen hernieuwbare elektriciteit
Iedere gemeente uit de regio levert een bijdrage aan de RES en de doelstelling om in 2030 2,0 TWh in de regio op te wekken met behulp van grootschalige wind- en zonne-energie. De gemeente Steenbergen heeft tot 2030 de volgende opgave:

Zon op dak	25% van de grote daken in de gemeente voorzien van zonnepanelen, dit staat gelijk aan 19 GWh ofwel 19 hectare.
Zon op veld	93 hectare
Windenergie	Geen opgave

De 93 hectare zon op veld is gebaseerd op de Energiemix die is opgenomen in de Visie Energie en Ruimte.

Deze opgave is ook grotendeels opgenomen in het Coalitieakkoord 2019-2022 Aan de Slag!: *"Wij hebben voor de grootschalige opwekking van duurzame energie een voorkeur voor het gebruiken van zonne-energie, maar we willen voorkomen dat er in de Karolinapolder mega-windturbines geplaatst worden. Om deze (ruimtelijk) onverantwoorde windturbines te voorkomen en om toch aan de opgave voor windenergie te voldoen, staan wij toe dat er langs het Volkerak in de Dinteloordse polders in een lijnopstelling maximaal 8 windturbines (gezien vanuit Dinteloord in de richting Steenbergen) met een tiphoogte lager dan 150 meter worden geplaatst. De realisatie van deze windturbines kan worden gecombineerd met maximaal 30 hectare zonnepanelen. De resterende opgave 60 ha zonnepanelen wordt eveneens ingevuld."*

Windpark Karolinapolder

In de Contourennotitie RES West-Brabant is opgenomen dat er binnen een aantal jaren ruim honderd windturbines gerealiseerd zijn in de regio. Het gaat hier om bestaande en reeds geplande turbines, waartoe ook het windpark Karolinapolder behoort aangezien de provincie Noord-Brabant hiervoor een vergunning heeft verleend.

In de Contourennotitie is als kanttekening aangegeven dat de gemeente Steenbergen en andere partijen het niet eens zijn met de besluitvorming van de provincie inzake de vergunningverlening voor de windmolens in de Karolinapolder en daarom in beroep zijn gegaan.

Zowel tijdens ambtelijke als bestuurlijke overleggen is verzocht om de windturbines in de Karolinapolder op de 'Elektriciteitskaart' (zie bijlage 1, pagina 8) op te nemen als 'geplande windturbines' (aangezien de provincie Noord-Brabant een vergunning heeft verleend) in plaats van 'repowering'. Dit verzoek is (nog) niet verwerkt in de huidige versie van de Contourennotitie RES West-Brabant.

Opgave regio West-Brabant warmte

De opgave voor het verduurzamen van de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving is richting 2050 naar verwachting zo'n 5,5 TWh. Er is echter nog veel onzeker, bijvoorbeeld over de betaalbaarheid, de beschikbaarheid van warmtebronnen en de ontwikkeling van nieuwe technieken. Daarom zetten we als regio in op energiebesparing en faciliteren we pilots met nieuwe technieken, infrastructuren en bronnen. Ook onderzoeken we de beschikbaarheid van duurzame warmte verder.

Figuur 1: Betekenis 1 Terrawattuur (TWh)

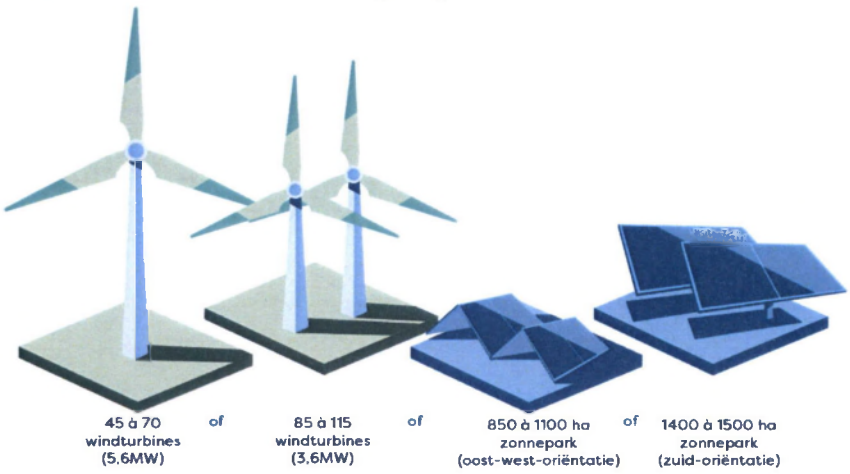

NB: bandbreedte hangt o.a. af van aanname aantal vollasturen per jaar

Bron: Handreiking 1.1, Nationaal Programma Regionale Energie Strategie, oktober 2019.

4. Middelen

De zestien gemeenten in de regio West-Brabant hebben in 2019 in totaal € 200.000,- bijgedragen aan het opstellen van de RES. Via een verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners is een bedrag per gemeente bepaald. Voor de gemeente Steenbergen betrof het een bedrag van € 7.000,-.

Het Rijk heeft een bijdrage van € 1.500.000,- ter beschikking gesteld aan de regio West-Brabant voor het opstellen van de RES en het uitvoeren van bijbehorende activiteiten. Hierdoor is naar verwachting geen aanvullende bijdrage vanuit de gemeenten benodigd voor de jaren 2020 en 2021.

5. Risico's

Proces Visie Energie en Ruimte

De gemeentelijke Visie Energie en Ruimte heeft een sterke relatie met de RES. In de Energiemix, die is opgenomen in de Visie Energie en Ruimte, komt naar voren dat er tot 2030 onder meer 93 hectare aan zonnevelden benodigd is om onze gemeentelijke doelstelling -om in 2040 energieneutraal te zijn- te behalen. Deze 93 hectare is overgenomen in de Contourennotitie RES West-Brabant.

In de besluitvormende vergadering op donderdag 30 januari jongstleden heeft u een motie aangenomen om de zienswijzentermijn van de Visie Energie en Ruimte te verlengen tot 1 maart 2020. Hierdoor is het niet mogelijk om de Contourennotitie RES West-Brabant en de Visie Energie en Ruimte in dezelfde vergadering opiniërend te behandelen, hetgeen eerder wel door ons gecommuniceerd was en tevens wenselijk (zie BM1905637).

De Visie Energie en Ruimte wordt naar verwachting in april 2020 ter besluitvorming aan u voorgelegd, de concept-RES in mei 2020. Het is niet mogelijk om de concept-RES daarna nog te wijzigen, aangezien deze uiterlijk 1 juni 2020 voor analyse aangeboden dient te worden aan het Rijk.

U heeft nu de gelegenheid om een reactie te geven op de Contourennotitie RES West-Brabant. Hiermee loopt u dan wel vooruit op de vaststelling van de Visie Energie en Ruimte waar het betreft het aantal hectare te realiseren zonnevelden, de inzet op nieuwe technieken en energiebesparing. In het Coalitieakkoord is echter al een opgave opgenomen voor de realisatie van 90 hectare zon op veld.

Deadline 1 juni 2020

Alle dertig regio's dienen uiterlijk 1 juni 2020 de concept-RES aan het Rijk aan te bieden. Als een regio de concept-RES niet tijdig aanlevert, volgt er eerst een bestuurlijk overleg. Indien dat niet tot resultaat leidt, vindt hierover overleg plaats door de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen in nauwe afstemming met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (de stuurgroep van Nationaal Programma Regionale Energie Strategie).

6. Communicatie/Aanpak

De reactie van uw raad op de Contourennotitie RES West-Brabant wordt uitgewerkt in een verslag. Dit verslag wordt uiterlijk 6 maart 2020 toegestuurd aan de regio. De reacties van alle zestien gemeenteraden worden gebundeld in een notitie waarin wordt aangegeven op welke wijze de reacties zijn verwerkt in de concept-RES. De concept-RES wordt in mei 2020 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Uiterlijk 1 juni 2020 dient iedere regio een concept-RES aan te bieden aan het Rijk. Het Planbureau voor de Leefomgeving analyseert vervolgens alle dertig concept-RES'en en geeft de regio's voor 1 oktober 2020 een terugkoppeling. Afhankelijk van de inhoud van deze terugkoppeling dient de concept-RES aangepast te worden. Uiterlijk 1 maart 2021 dienen alle regio's de definitieve RES, ook wel de RES 1.0 genoemd, aan het Rijk aan te bieden.

De RES behoort vervolgens minimaal eens in de twee jaar te worden herzien. Ook de komende jaren blijven we dus als gemeente binnen de regio West-Brabant -in samenwerking met de vijftien andere gemeenten, de provincie Noord-Brabant, het waterschap Brabantse Delta, het waterschap Rivierenland en netbeheerder Enexis- werken aan de RES.

7. Voorstel

U wordt gevraagd om uw reactie te geven op de Contourennotitie RES West-Brabant (zie bijlage 1) door de volgende vragen te behandelen:

1. Kunt u zich op hoofdlijnen vinden in de "Keuzes van West-Brabant in de RES" uit de Contourennotitie (samengevat in de tabel in bijlage 3)?
2. Zijn er wijzigingen en/of aanvullingen die u als raad wilt voorstellen?

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Steenbergen,

de secretaris,	de loco-burgemeester,
M.J.P. de Jongh, RA	W.A.M. Baartmans

Bijlagen

1) Contourennotitie RES West-Brabant de dato 17 januari 2020
2) Regionale oplegnotitie Consultatie Contourennotitie RES West-Brabant
3) Overzicht keuzes RES regio West-Brabant
4) Overzicht bijdrage RES per gemeente